

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2016-2019

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Martin Kára

Piráti v České republice

Praha 2019

Vedoucí bakalářské práce:

Doc. Ing. Štefan Danics, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR FULL-TIME STUDIES

2016-2019

BACHELOR THESIS

Martin Kára

Pirates in the Czech Republic

Prague 2019

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Doc. Ing. Štefan Danics, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 04. 03. 2019

Jméno autora: Martin Kára

Poděkování

Děkuji panu Doc. Ing. Štefanu Danicsovi, Ph.D., za jeho odborné vedení, pomoc s orientací v problematice, konstruktivní kritiku, čas a za jeho velice vstřícný přístup během psaní mé bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá tématem České pirátské strany během předvolební kampaně do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v roce 2017 a jejím následným fungováním v této instituci. Tato politická strana je analyzována ve dvou směrech. V prvním se vymezuje pojem populismu a hledají se společné znaky s Pirátskou stranou. Zadruhé se analyzuje pojem politické opozice a ten je aplikován na Pirátskou stranu.

Klíčová slova

Piráti, Politická opozice, Politické strany, Politický program, Populismus, Předvolební kampaň

Annotation

This bachelor thesis deals with the theme of the Czech Pirate Party during the campaign for election to the Chamber of Deputies of the Parliament of the Czech Republic in 2017 and its subsequent functioning in this institution. This political party is dealt with in two ways, where the concept of populism is dealt with in the first and whether the Pirates are populist. Secondly, the concept of political opposition is being solved here, and the Pirate Party works in opposition.

Keywords

Pirates, Political opposition, Political parties, Political program, Populism, Pre-election campaign

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 VZNIK STRAN PODLE DUVERGERA.....	10
1.1 Volební a parlamentní původ stran	11
1.2 Volební výbory	12
1.3 Externí vznik stran	12
1.4 Struktura stran.....	13
1.5 Členové stran	14
1.6 Kádrové a masové strany	14
2 POPULISMUS.....	17
2.1 Definice populismu	17
2.2 Typologie populistických stran	20
2.3 Populismus, extrémismus a populistická demokracie	21
3 POLITICKÁ OPOZICE A JEJÍ POJETÍ.....	23
3.1 Ukotvení	23
3.2 Robert Dahl	24
3.3 Klaus von Beyme.....	26
3.4 Jean Blondel	27
3.5 Maurice Duverger	27
3.6 Juan J. Linz.....	28
PRAKTICKÁ ČÁST.....	29
4 PIRÁTSKÝ POPULISMUS	29
4.1 Dlouhodobý program a Pirátské dvanáctero	29
4.1.1 Pirátské dvanáctero.....	29
4.1.2 Dlouhodobý program.....	30
4.2 Volební program pro volby v roce 2017	32
4.3 Pirátský autobus.....	35
5 PIRÁTSKÁ OPOZICE.....	39
5.1 Zákonodárná iniciativa České pirátské strany a její úspěšnost.....	39
5.1.1 Schválené návrhy zákonů	40

5.1.2	Zamítnuté návrhy zákonů	41
5.1.3	Návrhy zákonů vzaty zpět.....	42
5.1.4	V legislativním procesu	43
5.2	Hlasování poslanců České pirátské strany	43
5.2.1	1. schůze	44
5.2.2	2. schůze	45
5.2.3	3. schůze	47
5.2.4	4. schůze	47
5.2.5	5. schůze	47
5.2.6	17. schůze	48
5.2.7	20. schůze	48
5.2.8	23. schůze	48
5.2.9	24. schůze	48
5.3	Pirátská spolupráce napříč stranami.....	49
5.3.1	Míra spolupráce.....	49
5.3.2	Volební program	50
	ZÁVĚR	51
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	52
	SEZNAM ZKRATEK	56
	SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ.....	56

ÚVOD

V roce 2009 byla založena Česká pirátská strana, o které se dalo s jistou mírou nadsázky říct, že se jedná o spolek snílků, aktivistů, mnohdy až anarchistů. Tomu také odpovídaly jejich zisky a preference v různých volbách, ať už na celorepublikové, nebo na komunální úrovni. Vždyť do voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v roce 2017 získali Piráti pouze jedno křeslo starosty, a to v Mariánských Lázních. Ovšem volbami v roce 2017 se situace změnila. Jakoby se pirátský koráb, jenž pluje po rozbouřených vodách české politiky, nabral nový a silný vítr, díky němuž získal úctyhodných 10,79 % hlasů a Piráti se stali třetí nejsilnější politickou stranou v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky a podle různých veřejných průzkumů neustále posilují.

O čem tento výsledek vypovídá a jakým způsobem ho strana dosáhla? Při pohledu na tento náhlý politický úspěch může jedince napadat spousta různých otázek. Proto se zde autor pokusí zodpovědět některé otázky, které jsou v tomto ohledu s Českou pirátskou stranou spojeny. Je možné Piráty považovat za populistickou stranu? Jakým způsobem lze Pirátskou stranu chápat ve svém opozičním postavení? Na tyto otázky se pokusí dát autor odpovědi ve své práci.

Cílem bakalářské práce je sesbírat a analyzovat informace o České pirátské straně z různých zdrojů, pomocí kterých se autor pokusí odpovědět na více položené otázky.

V teoretické části se autor pokusí nastínit několik pohledů, jak chápat pojem populismus v politice, přičemž následně se zaměří na ukotvení a porozumění politické opozice, dle různých autorů.

V praktické části autor nejdříve rozebere různé pohledy na komunikaci a prezentaci Pirátů při volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, ústřední materiály strany a dlouhodobý pirátský program spolu s předvolebním programem. Následně se autor bude zabývat Pirátskou politickou činností v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky.

TEORETICKÁ ČÁST

1 VZNIK STRAN PODLE DUVERGERA

Tento francouzský politolog položil základy vědeckého zkoumání stranických systémů. Politické strany jako hlavní jednotky těchto systémů vnímal jako institucionalizované aktéry moderního politického života v demokratických formách vlády. Z tohoto důvodu zde autor uvede odlišné podoby vzniku stran a jejich kategorické rozčlenění.

Politické strany jsou relativně moderní fenomén existující od druhé poloviny 19. století, pro což existuje několik důvodů. Výjimku tvoří Spojené státy americké vzniklé 4. července 1776. I zde však můžeme mluvit o moderních politických stranách nejdříve začátkem 19. století. Velká část států byly absolutistické monarchie bez institucionalizovaných forem parlamentu, proto se autor zaměří na země, kde existovaly komory s poslanci či jinými formami jednotlivců podílejících se na tvorbě zákonů. Tito jednotlivci se často sdružovali v neformálních organizacích. Mohlo se jednat o pánské kluby, příslušníky akademické obce, či názorové skupiny.¹ Podle Duvergera je klíčové ke vzniku politických stran samotné rozšiřování demokracie jako takové. S tím, jak se rozšiřují pravomoci parlamentů a rozšiřuje se volební právo občanů jednotlivých zemí, posiluje se proces přerodu od neformálních skupin poslanců k moderním politickým stranám.² Lze říci, že posilování prvků demokracie při řízení státu je podmínkou pro vznik politických stran, které dnes považujeme za pevnou součást politického života v demokratických formách vlády jednotlivých států. Dokonce lze tvrdit, že politické strany mají silnou roli ve vládě nedemokratických režimů, přestože zde zastávají jinou roli než strany v demokratických vládách. S jistou nadsázkou lze tvrdit, že existence politických stran je rozšířenější než existence demokracie, která vznik stran umožnila.

¹ DUVERGER, Maurice. *Politické strany*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. Politeia (Karolinum), str.23 ISBN 978-80-246-2568-3.

² Tamtéž str. 24

1.1 VOLEBNÍ A PARLAMENTNÍ PŮVOD STRAN

Ke slučování jedinců docházelo i v dobách, kdy zástupci rad a parlamentů nebyli voleni občany, ale získali toto postavení díky aristokratickému titulu³. Můžeme hovořit o jistém vývojovém předstupni „frakcí“, přičemž tyto frakce lze vysledovat až k antickému Římu.

Dalším stupněm vývoje je „parlamentní klub“. Duverger popisuje období 18. století, kdy se volení zástupci samočinně spojují, a jako příklad uvádí Francii⁴. Zástupci Ústavodárného shromáždění se propojovali na základě provincie, ze které pocházeli. Spjovali je místní zvyklosti, ekonomické zájmy i místní nářečí. Zástupci ze zemědělských oblastí měli jiný životní styl než zástupci z hlavního města. Přirozené bylo, že se tito lidé scházeli v určeném podniku (restauraci), kde si vyměňovali zkušenosti, názory a posilovali svoji politickou roli. Duverger hovoří o „geografickém sousedství“⁵. Jak se skupiny scházely v různých podnicích nebo kavárnách, začíná se od základní provinční spřízněnosti přecházet k názorovým proudům. Tento přerod je klíčový k pochopení fenoménu politických stran. Poslanci se začínají sdružovat a připojovat ke skupinkám, se kterými sdílí názory na společnost, víru, stát a ekonomiku. Pařížské hotely a kavárny vytváří prostor pro vznik pojmů levice, střed a pravice. Toto rozdělení bude jedním z hlavních znaků politických stran až do dnešních dnů.

Výše byly popsány dva faktory vytvářející parlamentní kluby. Jedná se o zeměpisnou nebo politickou spřízněnost. Dalším krokem bylo uvědomění si, že političtí zastupitelé by byli rádi znovu zvoleni. Země, které ustanovily poměrné zastoupení, byly příznivější pro vznik kandidátních listin s předem vybranými kandidáty. Volební systém lze tedy chápat jako prostředí, které ovlivňuje vývoj politických stran. Pokud volební systém vyžaduje kandidátní listiny s více kandidáty, bude vyvíjet přirozený tlak na vznik politických stran než prostý, většinový systém.

³ DUVERGER, Maurice. *Politické strany*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. Politeia (Karolinum), str. 25. ISBN 978-80-246-2568-3.

⁴ Tamtéž str. 25

⁵ Tamtéž str. 25

1.2 VOLEBNÍ VÝBORY

Volební výbory lze chápat jako organizace, které dávají rady voličům, jak nejlépe využít své hlasy. Výbory souvisejí s rozšiřováním volebního práva⁶. Jak se volební právo rozšiřovalo od úzké skupiny privilegovaných vrstev směrem k všeobecnému volebnímu právu, rozšiřovaly se skupiny obyvatel, které mohly výbory ovlivnit. Výbory jsou spojeny s fenoménem vzniku socialistických stran, které měly voličům přiblížit kandidáty, kteří nebyli součástí známé společenské elity. Pokud výsledkem volebních výborů bylo posílení zisků levice, pravicové kluby/strany musely reagovat vytvořením vlastních výborů. Hovoříme tedy o vzniku stálého aparátu politických stran. Ustanovuje se pevná součást politických stran, která má za cíl vytvářet trvalé pouto mezi politickými zástupci a občany s volebním právem.

1.3 EXTERNÍ VZNIK STRAN

Duverger zohledňuje procesy, které utváří politické strany. Do této chvíle byly popsány jevy, které vytvářely politické strany vzešlé z interních součástí politického systému. Nyní budou zohledněny vlivy a organizace, které na první pohled nejsou tohoto systému součástí. Ukázkou vzájemného ovlivňování je případ odborových organizací⁷.

Odbory vznikly jako výsledek socialistických intelektuálů. Rozhodující však je, kterou politickou stranu se odbory rozhodnou podporovat, přičemž tradičně se jedná o levicové strany. Jamese Bryce se rozhodl rozdělit levicové strany právě podle jejich vazby na odbory. První kategorii označil za „dělnické strany“, které mají silnou vazbu na odborová hnutí. Druhým typem jsou „socialistické strany“ tvořené levicovými intelektuály. Socialistické strany podporují odbory, ale spíše v rovině zákonodárné, než že by se opíraly o jejich vliv na dělnickou třídu. Jistou podobnost lze vysledovat u agrárních stran a zemědělských družstev. Pokud byla družstva silně organizovaná a měla dostatečný vliv (jako odbory), mohla přirozeně vyústit v agrární stranu.⁸

⁶ DUVERGER, Maurice. *Politické strany*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. Politeia (Karolinum), str. 27. ISBN 978-80-246-2568-3.

⁷ Tamtéž str. 30

⁸ DUVERGER, Maurice. *Politické strany*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. Politeia (Karolinum), str. 30-31. ISBN 978-80-246-2568-3.

Liberální strany mají svůj původ ve studentských, či akademických spolcích. Omezení těchto stran však vychází z kruhů, které se netěší masové oblibě a často jsou vázané na voliče určitého prostředí a profesí. Další vnější okolností, která vede k ustanovení politických stran je vliv církví. Strany silně orientované na náboženská témata jsou často pravicového charakteru s konzervativním pojetím světa. Pokud v dané zemi existují katolické a protestantské církve, je pravděpodobné, že budou generovat více politických stran a výborů.

Dalším významným aktérem formování politických stran mimo politický systém je armáda.⁹ V období mezi světovými válkami vedly spolky bývalých vojáků ke vzniku nacionálních až fašistických stran. Předchozí strany usilovaly o participaci na demokratickém dění, fašistické strany však požadovaly omezení, nebo úplné zrušení demokracie. Vycházely z vojenského myšlení „poslušnosti“. Místo volených zástupců upřednostňovaly „vůdce“, který vede celý národ. Jakmile se tyto strany chopily moci, často pomocí demokratických voleb, výsledkem bylo omezení, nebo úplné zrušení ostatních politických stran. Podobně fungovaly komunistické strany. Pokud stát povoloval existenci těchto stran, účastnily se politického života. Když došlo ke změně vnějších podmínek, transformovaly se do tajných uskupení, využívající pro svoje politické cíle ilegální činnost.¹⁰ Po ukončení represí ze strany státu se transformují zpět v politickou stranu.

Originál knihy vyšel v roce 1973. Z tohoto důvodu je dobré vnější okolnosti doplnit o dopady lidské činnosti na životní prostředí, které vedly ke vzniku stran s environmentální tematikou. Na přelomu dvacátého a jednadvacátého století dochází k prudkému rozvoji informačních technologií a jejich dostupnost široké veřejnosti. Díky tomu začaly vznikat pirátské strany. Otázkou je, zda se jedná o stabilní politický proud.

1.4 STRUKTURA STRAN

Struktura politických stran odráží ideové zaměření a historické okolnosti jejich vzniku. Pravicové strany bývají méně početné, decentralizované, jednotlivé stupně často autonomní. Odráží politickou orientaci. Opakem jsou socialistické strany, které se opírají o společenské masy, stejně tak o velkou členskou základnu. Mají strukturovanější systém vnitřní organizace,

⁹ Tamtéž str. 32

¹⁰ Tamtéž str. 33

často zde najdeme placený profesionální aparát zajišťující fungování strany.¹¹ Rozdíl mezi pravicovými a levicovými stranami lze také nalézt ve financování. Pravicové strany získávají finanční dary od subjektů, kterým je blízká jejich politika. Může se jednat o malé až střední podnikatele, velké finanční prostředky mohou zajistit samotní kandidáti, banky nebo nadnárodní společnosti. Socialistické strany jsou naopak závislé na stranických příspěvcích. To zvyšuje tlak na přijímání co největšího počtu členů.

Komunistické a fašistické strany spojuje absolutní centralizace. Politický boj je primárně veden přes neustávající propagandu. Vedle toho provozují ilegální praktiky boje jako přepadení, vraždy nebo sabotáže.¹² Vedení těchto stran drží úzká skupinka či jeden konkrétní vůdce. Rozdíl je pouze v zacílení na populaci. Zatímco komunisté se prohlašují za předvoj dělnické třídy, fašisté brání střední a buržoazní třídu před převzetím moci proletariátem. Obě strany pěstují ve svých členech až náboženskou víru ve vlastní ideologii. Zatímco komunisté věří v sílu mas a fašisté v elity, které „vedou“, mají stejný cíl získat masovou podporu sympatizantů pro své zájmy, a proto jsou také označovány jako strany moderních masových hnutí, protože volební právo se stalo všeobecným právem.

1.5 ČLENOVÉ STRAN

Členové strany jsou dnes považováni za základní kámen každé politické strany. Duverger přichází s myšlenkou, že vzestup fenoménu členů politických stran souvisí s oslabováním tradičních vazeb společnosti na církve. První strany stavěly na pár jedincích, jednalo se téměř o elitní společenství kandidátů, které se skrze výbory a rozvoj volebního práva transformovaly v masové strany.

1.6 KÁDROVÉ A MASOVÉ STRANY

Zde autor začne paradoxně pozdějším typem stran, na kterých se ale dobře ilustruje, kdo je „členem“ strany. Jedná se o strany socialistického typu. Členové jsou registrovaní, účastní se pravidelných setkání, strana jim poskytuje řadu benefitů jako společné spořitelny, odborovou pomoc a systém finanční výpomoci při mimořádných situacích. Tato forma odpovídala době

¹¹ DUVERGER, Maurice. *Politické strany*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. Politeia (Karolinum), str. 38. ISBN 978-80-246-2568-3.

¹² Tamtéž str. 39

koncem 19. a začátkem 20. století. Členové těchto stran nevnímali své členství jen jako politiku, ale jako systém, jak integrovat sebe i svou rodinu. Především členové těchto masových stran platí pravidelné příspěvky, díky kterým strany existují.

Kádrové strany mají opačnou filosofii. Také mají své členy, ale nerozhoduje jejich počet. Členové těchto stran jsou často schváleni na základě svých osobních nebo finančních předpokladů.¹³ Kádrové strany před volbami připraví kandidáty a zmobilizují své členy do předvolební kampaně. Je velmi obtížné zjistit, kolik kádrové strany mají vlastně členů, neboť je často ani neregistrují. Během kampaní se kádrové strany opírají především o dobrovolné příznivce, kteří nejsou se stranou nijak formálně propojeni, ale hodlají se v její prospěch občansky angažovat.

Jisté specifikum představují komunistické a fašistické strany. Před převzetím moci ve státě se opírají o masy členů. Později však vyžadují, aby co největší část populace vstoupila do jejich strany, která je jediná povolená. Často to bývá nepsaná podmínka pro kariérní postup, možnost sloužit v armádě nebo dostupnost státem vlastněných služeb. Odmítnutí vstupu bývá považováno za akt politického nepřátelství vůči straně. Paradoxně však komunistické strany pořádají pravidelné čistky, kdy se členů masově zbavují na základě podezření ze ztráty loajality.¹⁴ Fašisté naopak považují členy strany za elitu národa, ale jedná se spíše o teoretický konstrukt než praxi. Fašistické strany přichází s dalším rozvojem pojmu „člen“ kdy se oddělil člen politický od členů milicí. Příkladem může být člen NSDAP a člen SS.¹⁵ Tyto skupiny si často konkurují a bojují o rozhodující vliv na stranu jako celek.

Moderní politické strany jsou tedy výsledkem postupného posilování vnitřní struktury společenství poslanců, což vyústilo v organizované společenství lidí. Vnitřní okolnosti jsou volební systémy, míra rozvinutí volebního práva a struktura státu z hlediska úrovní. Vnějšími podmínkami jsou společenské změny, štěpící linie pravice x levice, konzervativní x liberální a demokratické x autoritářské pojetí státu. Dohromady se jedná o proces, kdy se původně rozvolněná, nedisciplinovaná společenství proměnily v ideologicky a stranicky ohraničené

¹³ DUVERGER, Maurice. *Politické strany*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. Politeia (Karolinum), str. 98. ISBN 978-80-246-2568-3.

¹⁴ DUVERGER, Maurice. *Politické strany*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. Politeia (Karolinum), str. 105. ISBN 978-80-246-2568-3.

¹⁵ Tamtéž str. 105

celky, které si vzájemně konkurují a jsou od sebe odlišitelné. To umožňuje voliči specifikovat svoji volbu a posílit vzájemnou vazbu mezi voličem a volenou stranou.

2 POPULISMUS

Pojem populismus je v politologii chápán v různých směrech a kontextech, přičemž neexistuje jedna ustálená definice, kterou by bylo možné použít na všechny případy populismu v politice. Proto se autor nejdříve pokusí pojem populismu definovat v různých pojetích. Následně se zaměří na chápání populistických stran, jaké mají znaky a jak se klasifikují. A na závěr této kapitoly se bude věnovat populismu v demokracii a u radikálních či extrémistických stran.

2.1 DEFINICE POPULISMU

„Slovem populismus se označovala jak některá politická hnutí, tak určitý proud politického myšlení. Hnutí nebo strana označované za populistické se vyznačovaly tím, že se prezentovaly jako zastánci obyčejných lidí před „zkorumpovanými“ ekonomickými nebo politickými elitami. Jako politický proud je populismus projevem názoru, že instinkty a přání lidu jsou hlavním legitimním vodítkem politických postupů. Populističtí politikové se tudíž obracejí přímo k lidu a tvrdí, že vyjadřují jeho nejvlastnější naděje a obavy; žádným zprostředkujícím institucím se přitom nevěří. Třebaže populismus může být spjat s jakýmkoliv problémem nebo s jakoukoliv ideologií, často se chápe jako samou svou podstatou autoritářský a v „populistické“ demokracii se spatřuje nepřítel liberální demokracie a pluralismu.¹⁶

Z této definice se dá vyčíst, že populismus je nástrojem či mechanismem antisystémových stran, prosazující zájmy „zdravého a nezkaženého“ lidu vůči zkorumpovaným vládním elitám, které ztratily politické principy k vedení své země a prosazují úzké partikulární zájmy.

Další definici můžeme nalézt v Encyklopedii politiky, ze které se dá populismus pochopit primárně jako nástroj opozičních stran, jak se dostat k moci a následně si tuto moc i udržet. Populističtí politikové se tudíž ve svých krocích odvolávají na vůli lidu a snaží se touto vůlí zaštitit všechny své kroky. U populistických opozičních stran je toto patrné, neboť se zaštiťují nespokojeností lidu s vládnoucími elitami, ale nikoliv institucemi. Jejich politický program bývá většinou neideologický nebo apolitický, neboť slibují vyřešení hlavních problémů lidí podle momentálních nálad. Zároveň ve své komunikaci s voliči nepoužívají klasické

¹⁶ HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie*. 4. vyd. Přeložil Zdeněk MASOPUST. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. 307. 2008. ISBN 978-80-7380-137-3.

komunikační kanály, ale snaží se používat netradiční a apolitické metody oslovování voličů, jejichž cílem je prokázat svou apolitičnost a nezkaženost „klasickými“ stranami.¹⁷

Podle dalších politologických teorií je možné populismus chápat jako politická doktrína, která je definovaná velmi otevřeně a negativně. Populismus se vždy vymezuje proti něčemu, s čím nesouhlasí, nebo proti čemu protestuje a bojuje, ale vždy je to v konkrétním rámci daného státu. Přesto se dají nalézt společné charakteristiky, které by měl populismus ve větší či menší míře splňovat:

- Negativní postoj vůči zastupitelské demokracii či reprezentativní politice
- Navazování na období blahobytu, kdy nebyly společenské problémy, oproti kterým se aktuálně vymezují
- Nedostatek základních politických hodnot, o které se opírají, neboť populismus se vždy vyvíjí v opozici vůči elitám či institucím, od kterých se pak odráží jejich „program“
- Populismu se daří především v období krizí, kdy se lidé daleko více zajímají o fungování politických institucí a struktur a tíhnou k charismatickým vůdcům
- Populistická hnutí mají většinou „jepičí život“, jelikož ztrácejí smysl v momentě, kdy se začlení do politického establishmentu

Populismus nemá přesně dané parametry, neboť vždy záleží na daném místě, čase, kontextu a problémech ve společnosti. Populismus zároveň může existovat jak na pravé, tak i na levé straně politického spektra.¹⁸

Ve zkratce se dá populismus vymezit na čtyři základní pohledy:

1. „Populismus jako osvědčená komunikační strategie získání podpory „lidu“, kterou zpravidla využívá politická opozice, ale mohou se k ní uchýlit i vládní strany, aby si udržely moc;

¹⁷ DANICS, Štefan a Ladislava TEJCHMANOVÁ. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, str. 127-128. 2017. ISBN 978-80-7452-122-

¹⁸ DANICS, Štefan a Ladislava TEJCHMANOVÁ. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, str. 128-129. 2017. ISBN 978-80-7452-1

2. Populismus jako „zúžená“ či „zředitelná“ ideologie, která oproti klasické ideologii nenabízí komplexní světový názor, ale je zaměřena pouze na aspekty související s politickou mocí a politickým systémem;
3. Populismus označující strany, jejichž populistické jádro vymezil Panizza s tím, že toto populistické jádro je politologickou obcí většinou akceptováno a má následující charakteristiky:
 - populisté staví „lid“ a „elity“ jako stejnorodé politické entity,
 - zdůrazňují konflikt mezi zdravým „lidem“ a zkorumpovanou „elitou“,
 - „lid“ je chápán jako morálně čistý politický aktér.¹⁹
4. Populismus jako morální dimenze politiky:
 - neboť pouze populistická strana může zastupovat lid jako celek a vést ho k morálně vyšším cílům, které jsou pro lid nejlepší
 - vládnutí elit je špatné, protože jsou zkorumpované a pouze populisté v pozici elity mohou jako autentičtí zastánci lidu realizovat jeho zájmy.

¹⁹ DANICS, Štefan a Ladislava TEJCHMANOVÁ. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, str. 129-130. 2017. ISBN 978-80-7452-122-5.

2.2 TYPOLOGIE POPULISTICKÝCH STRAN

V rámci dělení populistických stran můžeme pracovat se dvěma typologiemi, které jsou si podobné. První z nich vytvořil Andrej Školokay a dá se chápat všeobecně. Druhá je aplikována na podmínky postkomunistických zemí.

Andrej Školokay rozdělil populistické strany na strany identické a neidentické. Toto jednoduché vymezení vychází z toho, zdali je populismus využit jako hlavní politická náplň dané strany, tj. v podobě politického programu či pouze jako cesta, styl politiky nebo komunikační strategie. Toto rozdělení je dle Školokaye důležité, neboť je rozdíl mezi používáním populismu jako vlastností strany a jako podstatou strany, tedy s čím se identifikuje.

Identické populistické strany se vyznačují a často samy sebe označují, jako neideologické a apolitické strany, jelikož jejich hlavním cílem je boj proti zkorumpovanému a zkaženému establishmentu v dané zemi, přičemž toto je jejich hlavní a někdy i jediná nosná myšlenka, se kterou vyražejí do politického boje.

Neidentické populistické strany se oproti tomu vyznačují tím, že mají svůj vlastní politický program, který je založený na vnitřních hodnotách dané strany a ideologii. Ovšem populismus používají pouze jako taktiku k oslovení voličů, nikoliv jako svůj hlavní politický program.²⁰

Dalším druhem typologie populismu je rozdělení stran na strany identitárně či ryze populistické a na strany parciálně populistické.

Ryze populistické (identitární) strany mají jádro svého politického programu namířeno proti elitám daného establishmentu a na obranu zájmu obyčejných lidí. Toto zaměření ale můžeme vidět jak v pravém, tak i v levém spektru politických stran, proto je v podstatě nemožné ryze populistickou stranu zařadit na levou nebo pravou stranu klasického politologického dělení. Nehledě na to, že samy tyto strany se vůči tomuto dělení silně vymezují, ať už z důvodu, že odmítají ideologické zabarvení, tak i díky názoru, že toto dělení je již dávno překonané. Tímto se také silně odlišují jak od tradičních politických stran, tak i od antisystémových stran, jenž někdy používají obdobnou rétoriku. Od antisystémových stran se identitární populistické strany

²⁰ DANICS, Štefan a Ladislava TEJCHMANOVÁ. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, str. 130-131. 2017. ISBN 978-80-7452-122-5.

také odlišují svým zaměřením proti elitám daného establishmentu. Antisystémové strany bojují proti systému jako celku a chtějí jej nahradit, kdežto ryze populistické strany bojují či kritizují pouze vládní elity s cílem je nahradit v rámci daného demokratického systému.

Parciálně populistické strany využívají populismus čistě jako mechanismus pro komunikace s voliči nebo jen jako doplnění politického programu, který už ovšem vychází z určité ideologie. Proto můžeme pozorovat první rozdíl mezi identitární populistickou stranou a parciálně populistickou stranou, neboť parciálně populistickou stranu můžeme zařadit do klasického politologického dělení na pravé a levé spektrum. Zde si ale musíme dát pozor na odlišení parciálně populistických stran od klasických opozičních stran. Ačkoliv klasické opoziční strany pracují s dichotomií vláda versus opozice a někdy v této dichotomii pracují s pojmem lid, nikdy u nich tato dichotomie nepřeroste v celkovou kritiku establishmentu a elit jako takových. Kdežto u parciálně populistických stran můžeme tuto kritiku vidět, přičemž prostupuje většinou stranických témat těchto parciálních stran.²¹

Autoři také odlišují možnosti nástupu identitárních populistických stran a parciálních populistických stran. Identitární populistické strany mají většinou úspěch v momentě, kdy probíhá krize legitimacy politických elit a voliči volají především o pročištění systému a možném nastolení nového stranického systému. K úspěchu parciálních populistických stran se přepokládá ještě další krize kromě krize politických elit. Tímto se myslí krize, která bude korelovat s ideologickým a politickým programem dané parciální strany, ať už se jedná o témata sociální, ekonomické či migrační.²²

2.3 POPULISMUS, EXTRÉMISMUS A POPULISTICKÁ DEMOKRACIE

Při chápání populistických stran a radikálních či extrémních politických směrů (především pravicových) nacházíme několik společných znaků a bodů, které mají populistické a extrémní strany společné, a to především formu komunikace s voliči. Jak populistické, tak i extrémistické strany se pasují do role jediného ochránce lidu, ale s rozdílným zaměřením. Populisté se zaměřují na boj proti establishmentu, přičemž zde můžeme hovořit o „populistickém

²¹ *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, str. 131-132. 2017. ISBN 978-80-7452-122-5.

²² Tamtéž str. 131-133.

protistranickém smýšlení“, kdežto extrémisté bojují proti systému a u nich hovoříme o „extrémistickém protistranickém myšlení“. Populistické protistranické myšlení se vymezuje vůči stávajícím stranám, jako proti stranám zkorumpovaným, sebe zaujatým, bez motivace k řádnému vládnutí zemi, ale jde jim o tyto strany vyměnit ale systém zachovat. Oproti tomu extrémistické stranické myšlení se vymezuje vůči stranickému systému jako celku a jejich cílem je celý tento systém zrušit a nahradit novým pod jejich vedením. Navíc extrémistické strany vyznávající cizí ideologii hodlají odstranit celý politický systém a nahradit ho systémem v duchu své ideologie.²³

Pojmem populistická demokracie se ve své knize „Teorie demokracie“ zabývá Giovanni Sartori, přičemž zde Sartori přichází s několika problémy, se kterými by se taková čistě populistická demokracie musela potýkat. Když se oprostíme od technických problémů s počtem hlasovacích terminálů, aby mohl každý občan hlasovat o projednávaných problémech a zákonech, musíme si položit i otázku, kdo by měl pravomoc navrhnout záležitosti, o kterých se bude hlasovat. Další problém by nastal s radikalizací obyvatelstva. Neboť tento systém vyžaduje a předpokládá, že se každý občan bude o danou tematiku zajímat a bude mít na ní svůj názor, což zákonitě povede k rozdělení společnosti. K tomuto rozdělení společnosti povede také to, že v tomto systému budeme moci mluvit o „diktatuře většiny“, jelikož zde bude probíhat hra s nulovým součtem a menšina vždy prohraje, což povede k její výrazné diskriminaci. V tomto systému přímého politického rozhodování se předpokládá, že většina nebude brát ohled na práva jakýchkoliv menšin.²⁴

²³ DANICS, Štefan a Ladislava TEJCHMANOVÁ. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, str. 133. 2017. ISBN 978-80-7452-122-5.

²⁴ DANICS, Štefan a Ladislava TEJCHMANOVÁ. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, str. 134-136. 2017. ISBN 978-80-7452-122-5.

3 POLITICKÁ OPOZICE A JEJÍ POJETÍ

Významnou součástí všech demokratických režimů je politická opozice, jejímž cílem je nahradit a „kontrolovat“ stávající vládu daného státu. Ovšem pod pojmem politická opozice musíme chápat pouze relevantní politické strany, které jsou zastoupené v parlamentu, či mají potencionální šanci se do této instituce dostat a následně nahradit vládu. Do politické opozice tudíž nemůžeme počítat zájmové skupiny a politická hnutí. V této kapitole se autor nejdříve pokusí představit postavení politické opozice v demokratických systémech a následně se pokusí opozici definovat podle několika politologických autorit.

3.1 UKOTVENÍ

Postavení politické opozice v demokratických systémech je velmi důležité, přesto toto postavení není celosvětově jednotné a dokonce je v různých státech opozice zákonem ukotvená jinak a na jiné úrovni. Když se podíváme na nejvyšší zákonné ukotvení opozice na světě, tedy ústavní ukotvení, najdeme pouze všeobecné typy tohoto ukotvení. Prvním ukotvením je konstitucionalizace politické opozice jako celku, který můžeme komplexně najít kupříkladu v Portugalsku. Zdejší postavení opozice je velmi silné a ze zákona má zajištěnou účast na oficiálních státních aktech a oslavách, dále má vláda povinnost konzultovat svoje rozhodnutí s opozicí na témata spojená se zahraniční, obranou či finanční politikou a předávat jí i své informace.

Konstitucionalizace pouze některé části politické opozice je druhým typem tohoto ukotvení a nejdeme ho například ve Velké Británii či zemích Commonwealthu. V tomto systému není ukotvená celá politická opozice ale pouze jen některé její části. Nejčastěji je takto ukotvena pozice vůdce parlamentní opozice, kterou zastává předseda nejsilnější opoziční strany.²⁵

²⁵ DANICS, Štefan. *Politická opozice a antisystémové strany*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2016, str. 29-32. ISBN 978-80-7251-464-9.

3.2 ROBERT DAHL

V roce 1966 uveřejnil Robert Dahl svůj koncept teoretického rozdělení opozice v demokratických systémech, který přetrvává dodnes. Tato koncepce se dělí na dvě linie, kdy v první linii předkládá Robert Dahl pět faktorů, které ovlivňují podobu politické opozice a v druhé linii uvádí šest kritérií, které postupně klasifikují jednotlivé opoziční modely.

Dle Roberta Dahla ovlivňuje podobu opozice nejen její současná politická aktivita, ale také celkově historické, kulturní a další propojení v rámci systému. Proto specifikoval těchto pět faktorů, které ovlivňují podobu politické opozice:

- „Ústavní uspořádání a volební systém,
- Široce sdílené kulturní a historické předpoklady,
- Specifické subkultury v rámci jednotlivých demokratických zemí,
- Artikulace nespokojenosti s vládou,
- Sociální a ekonomické rozdíly“²⁶

Ve druhé linii uvádí šest kritérií, která následně rozvádí:

1. Organizačně soudržná neboli koncentrovaná – v tomto kritériu jsou určující rysy počet stran a schopnost spolupráce:
 - a. Bipartismus se silnou stranickou disciplínou
 - b. Bipartismus s volnou stranickou disciplínou
 - c. Multipartismus, kde jsou opoziční strany schopny široké spolupráce
 - d. Multipartismus s rozdrobenou opozicí
2. Soutěživá neboli konkurenční – zde se vychází z možností opozičních stran ke spolupráci před volbami a po volbách:
 - a. Přísně konkurenční
 - b. Kooperativně-konkurenční
 - c. Koaličně konkurenční
 - d. Přísně koaliční

²⁶ DANICS, Štefan. *Politická opozice a antisystémové strany*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2016, str. 32. ISBN 978-80-7251-464-9.

3. Jasná, zřetelná a identifikovatelná – toto kritérium vychází z předchozích dvou kritérií, přičemž zde je určující možnost rozlišení mezi vládní stranou/stranami a opoziční stranou/stranami.
4. Na jakém místě se setkává s vládou – v tomto kritériu se zaměřuje na okolnosti či situace, kdy, kde a jak se setkává opozice s vládou a jaké má opozice možnosti k ovlivnění vlády:
 - a. „britský případ“ – rozhodujícím místem jsou volby
 - b. „povolební vyjednávání“ – v multipartismu je důležité povolební vyjednávání, neboť ani vítězná strana nemá většinou dostatečnou většinu k utvoření fungující vlády a musí proto získat koaličního partnera či podporu
 - c. „demokratický korporativismus“ – v tomto systému je důležité propojení politických stran a zájmových skupin, jenž zde bývají tradičně silné a jsou schopné vést dialog s vládou
 - d. „neexistující“ – pro tento systém je typická velká decentralizace státní moci, díky níž jednotliví volení zástupci spíše spolupracují na základě místní příslušnosti, než té stranické
5. Jaké jsou její cíle – Robert Dahl určuje čtyři základní cíle, která může opozice v různém pořadí a různé intenzitě sledovat. Z tohoto sledování následně vychází tři typy politické opozice:
 - a. Personální změny ve vládě
 - b. Změna jistých prvků ve vládní politice
 - c. Strukturální změny v politickém systému
 - d. Změnu v sociálně ekonomickém systému:
 - i. „nestructurální politická opozice“, jenž se dále člení na strany zaměřené na politický program, strany usilující o vládní posty a nátlakové skupiny
 - ii. „omezená strukturální politická opozice“, která se následně dělí na nepoliticky a politicky orientované reformisty
 - iii. „strukturální politická opozice“, jenž se rozděluje na revoluční hnutí, politicko-strukturální reformisty a demokratické sociálně strukturální reformisty
6. Jaké strategie neboli prostředky opozice používá – toto kritérium silně souvisí s předešlým kritériem, neboť cíle jednotlivých opozičních stran určují i jejich strategii:
 - a. Strategii je vyhrát volby a utvořit silnou jednobarevnou vládu

- b. Při malé šanci na dosažení parlamentní většiny je cílem opozice dostat do vládní koalice s dobrou pozicí pro prosazování svých cílů
- c. Strana se snaží dostat do koaliční vlády, díky čemuž získá lepší pozici pro komunikaci s korporacemi, nevládními organizacemi a ostatními stranami
- d. Strategie opoziční strany se vždy upravuje podle situace, kde se zrovna nachází
- e. Snaha utvořit silnou vládu národní jednoty pro přechod mimořádných událostí (válka) a následně se vrátit zpět k předešlému systému
- f. Revoluční strategie, jejímž cílem je rozbití státu či aspoň změna systému²⁷

3.3 KLAUS VON BEYME

Klaus von Beymeh vymezuje čtyři základní proměnné, podle kterých určuje podobu a vlastnosti politické opozice:

1. „rozšiřující se pole působnosti politické opozice“ – zde se Beymeh zabývá myšlenkou post-třídní společnosti, která umožňuje jednotlivým stranám oslovit více voličů, neboť už nejsou vázány na omezenost sociálních tříd. Toto se může projevit v uveřejnění politických témat, jenž nejsou typické pro danou stranu, ať už se jedná o témata populistická nebo pragmatická
2. „institucionální garance role politické opozice v demokracii“ – v této neznámé se vychází z pravidel volebního systému, legislativních procesů stanovených jednacími řády jednotlivých parlamentů, pravomoci parlamentních výborů a parlamentu jako celku pro kontrolu vlády
3. „vliv opozičního postavení na politické strany v parlamentu“ – tento vliv sledujeme ve dvou rovinách, která jsou organizační a programové. Jde zde o to, zdali je opozice schopna zasáhnout do rozdělení strukturálních pozic v parlamentu a je-li schopna prosadit něco ze svého programu
4. „schopnost politické opozice uzavírat koalice“²⁸

²⁷ DANICS, Štefan. *Politická opozice a antisystémové strany*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2016, str. 32-39. ISBN 978-80-7251-464-9.

²⁸ DANICS, Štefan. *Politická opozice a antisystémové strany*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2016, str. 39-41. ISBN 978-80-7251-464-9.

3.4 JEAN BLONDEL

Jean Blondel na téma politické opozice nahlíží z jiného úhlu, neboť neurčuje proměnné či se nezabývá kritérii, ale místo toho popisuje čtyři všeobecné situace, které ovlivňují podobu politické opozice:

1. V této situaci existuje pouze jedno mocenské centrum, vůči kterému se utváří politická opozice, jenž je díky tomu velmi silně koncentrovaná.
2. V systému se nachází více mocenských center, což má za následek větší roztržitost opozice, neboť se opozice utváří proti jednotlivým mocenským centrům samostatně než proti mocenským centrům jako celku.
3. Zde hrají důležitou roli „konfliktní linie“, díky kterým je opozice nejednotná a roztržitá. Tyto konfliktní linie mají mít možnost ovlivňovat institucionální podobu státu či stranický systém.
4. Poslední situace patří na autoritativní režimy a na post-autoritativní režimy, protože v prvním případě je opozice tvořena kombinací „ilegálních a tolerovaných opozičních organizací a aktivit“, přičemž v post-autoritativních režimech získává opozice nebývale silnou pozici.²⁹

3.5 MAURICE DUVERGER

Podle Maurice Duvergera existují tři typy politické rivality mezi stranami, ze kterých následně vychází tři rozdílné cíle politické opozice v daném systému:

1. „boj bez principů“ – v tomto konfliktu ztrácí opozice význam pro demokracii, neboť se zde nejedná v pravém slova smyslu o boj mezi politickými programy, ale o boj mezi dvěma podobnými skupinami
2. „boj o druhotné principy“ – zde má opozice jasné formy a probíhá zde konflikt mezi vládou a opozicí na základě politického programu a ideologie. V tomto systému je důležité, že cílem opozice je vyměnit vládu, ne vládní systém

²⁹ DANICS, Štefan. *Politická opozice a antisystémové strany*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2016, str. 41-43. ISBN 978-80-7251-464-9.

3. „boj o základní principy“ – Opozice je zastoupena silnými antisystémovými stranami, jenž chtějí provést změnu režimu, nejedná se zde tudíž pouze „o boj“ politických programů, ale o zachování daného systému³⁰

3.6 JUAN J. LINZ

Juan J. Linz definoval tři typy politické opozice, přičemž dva z těchto tří typů jsou snadněji definovatelné, než ten třetí:

1. „loajální opozice“ – tato opozice souznívá s demokratickým nastavením státu a je pouze v opozici vůči vládě, nikoliv systému
2. „pololoajální opozice“ – je hůře definovatelný typ, jenž je těžké posoudit. Tato opozice je sice legální součástí systému, ale může sledovat cíle za účelem rozbití systému
3. „neloajální opozice“ – cílem této opozice je odstranění demokratického systému a nahrazení systémem jiným³¹

³⁰ DUVERGER, Maurice. *Politické strany*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Karolinum, 2016. Politeia (Karolinum), str. 418-419. ISBN 978-80-246-2568-3.

³¹ LINZ, Juan J. *Crisis, breakdown & reequilibration*. Baltimore: John Hopkins University press, c1978. Breakdown of democratic regimes, Str. 27-38 ISBN 0-8018-2009-X.

PRAKTICKÁ ČÁST

4 PIRÁTSKÝ POPULISMUS

Tato kapitola se zabývá českou Pirátskou stranou z pohledu populismu, přičemž se hlavně zaměřuje na jejich komunikaci, fungování a prezentaci během předvolební kampaně do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v roce 2017, neboť v těchto volbách poprvé překročili pětiprocentní hranici podmiňující zvolení do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Autor zde bude vycházet ze tří hlavních bodů pirátské kampaně pro rok 2017. Nejdříve se zaměří na dlouhodobý program Pirátské strany a takzvané „Pirátské dvanáctero“, které se snaží definovat základní pirátské cíle. Dále rozebere pirátský předvolební program pro volby do Parlamentu České republiky v roce 2017. A nakonec se bude zabývat pirátskou prezentací na veřejnosti během předvolební kampaně v roce 2017 a to „Pirátským autobusem“.

4.1 DLOUHODOBÝ PROGRAM A PIRÁTSKÉ DVANÁCTERO

4.1.1 PIRÁTSKÉ DVANÁCTERO

Jedním ze základních dokumentů české Pirátské strany je takzvané „Pirátské dvanáctero“, které shrnuje základní cíle a snahy Pirátů, kteří chtějí prosadit na politické scéně a ve vládě. Jak už sám název o sobě vypovídá, skládá se tento dokument z dvanácti bodů:

1. *„Piráctví znamená informační otevřenost*
2. *Jasný záměr: Stát nesmí technologie zneužívat, ale využívat*
3. *Lidé mají právo rozhodovat se na základě informací*
4. *Informační otevřenost snižuje náklady, zvyšuje efektivitu a usnadňuje lidem život*
5. *Otevíráme vládu a zveřejňujeme informace*
6. *Internet je naše moře*
7. *Internet nezná hranice*
8. *Výzkum a zdraví místo monopolu na léky*
9. *Veřejnost má přirozené právo kopírovat a sdílet informace*
10. *„Ochrana autorských práv“ je termín propagandy zábavního průmyslu*
11. *Velkému Bratrovi nasadíme pásku přes oko – nebo raději přes obě oči*

12. Každý Pirát je vysílač³²

Při prvním pohledu na toto „dvanáctero“ může čtenář dospět k názoru, že je tento dvanácti bodový program zaměřen dosti monotematicky a to především na svobodný přístup k informacím. Nyní se autor pokusí více rozebrat toto „dvanáctero“ a zjistit, zdali je opravdu vhodné takto ho chápat.

Jako hlavním ústředním tématem „Pirátského dvanáctera“ je opravdu téma informace a přístup k nim, přesto se dá toto téma ve „dvanácteru“ rozdělit na několik okruhů či zaměření. Zprvce se jedná o svobodný přístup k informacím pro jedince, přičemž tento přístup můžeme vnímat na několika úrovních. První přístup se týká sdílení dat, jež by mělo být dle Pirátů vždy pokud možno volné a svobodné. Zde se mluví hlavně o sdílení dat na internetu, ať už se jedná o data získaná legálně, či zatížena autorskými právy, vůči kterým se Piráti také vymezují. Druhým typem svobodného přístupu k informacím je volný přístup k vládním informacím a k co největší možné úrovni transparentnosti ve vládě a veřejném prostoru.

Dalším zaměřením je svoboda a svobodný přístup k internetu, jenž by dle Pirátů neměl podléhat cenzuře a měl by být mimo vládní zájmy jakožto naprosto svobodné médium.

Následujícím tématem je ochrana osobních dat jednotlivce a minimalizovat informace, které může vláda o svých občanech schraňovat.

Posledním okruhem, kterým se toto „dvanáctero“ zabývá, je přístup k novým technologiím. Moderní technologie by měly být využívány ve státní a veřejné správě, čímž by se tato správa měla zjednodušit a zefektivnit. Dále by také vláda měla investovat do rozvoje těchto technologií, jak ve státní správě, tak i v dalších oblastech.

4.1.2 DLOUHODOBÝ PROGRAM

Česká pirátská strana má rozdělený dlouhodobý program do šesti jednotlivých kapitol, přičemž tyto kapitoly se snaží pokrýt většinu témat, které se pojí k činnosti státu a občana.

³² PIRÁTSKÁ strana. Pirátské dvanáctero [online]. © 2016-2019 [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/program/dlouhodoby/dvanactero/>

První kapitolou tohoto programu je Hospodářství. Tuto kapitolu následně ještě dělí na pět podkapitol: Daňový systém, Znalostní ekonomika, Finance, Svoboda podnikání, Zemědělství. Ústředním motivem této kapitoly je svoboda, zjednodušení a boj proti monopolizaci a autorským právům v některých oblastech podnikání. Těmito motivy je myšleno zjednodušení byrokracie spojené s podnikáním a pomoc malým či začínajícím podnikatelům prosadit se na trh oproti velkým firmám. S touto pomocí je i spojen cíl na zrušení některých patentů (především v oblasti technologické, komunikační, umělecké...) a minimalizace monopolů či oligopolů. Zajímavým bodem této oblasti ze strany Pirátů je také legalizace některých činností, které se pohybují buď v takzvané „šedé zóně“, nebo za hranicí zákona. Tímto se myslí zlegalizování prostituce a prodeje měkkých drog za účelem rozdělení daňové zátěže i na dosud nezdaněné oblasti lidské činnosti.

Druhou kapitolou je Demokracie. Ačkoliv se tato kapitola následně dělí na čtyři podkapitoly: Dělbá moci, Politické strany, Přímá demokracie, Rovnoprávnost, dá se celkově popsat jako kapitola o přímé a doslovné demokracii. V této kapitole se Pirátská strana vymezuje především proti současnému nastavení vládnoucího systému a navrhuje vcelku radikální změny. Ať už se jedná o závazná referenda, která se pojí s lidovými vety, přes cíl přímé volby a možnosti občanského odvolání pro významné posty jak ve vládě, státních orgánech, justici a správních či kontrolních úřadech, až po změnu systému financování politických stran ze strany státu. Samostatnou podkapitolou je zde vymezení se proti jakékoliv diskriminaci kohokoliv na základě čehokoliv.

Třetí a zároveň nejrozsáhlejší kapitolou jsou Veřejné služby, která se rozděluje do šesti podkapitol: Doprava, Energetika, Sociální systém, Věda a výzkum, Vzdělání, Zdravotnictví. Tato kapitola je natolik obsahově rozsáhlá, že se zde jen těžko hledá nějaké společné ústřední téma. Snad jedním z mála propojení v této kapitole je co největší využívání moderních technologií a transparentnost. Zajímavostí je, že se v této kapitole nachází body, které by jedinec u „tradiční strany“ pohromadě nečekal. Autor tím má namysli bod v podkapitole Doprava na podporu veřejného MHD zdarma, v podkapitole Sociální systém bod o Základním příjmu, přičemž v podkapitole Energetika se nachází bod o tržním prostředí na energetickém trhu, v němž nesouhlasí s výkupní cenou za elektřinu stanovenou státem.

Čtvrtou kapitolou je Otevřený stát. Tato kapitola se následně dělí na čtyři podkapitoly: E- government, Právní stát, Služební zákon, Transparentní organizace. Stejně jako v předchozí kapitole i zde je hlavním motivem transparentnost a využívání moderních

technologií. Hlavním cílem Pirátů v této kapitole je za pomoci moderních technologií dát lidem možnost elektronické komunikace s úřady, vyjadřovat se ke vznikajícím a platným zákonům, či možnost nahlédnutí do hospodaření státu, státních institucí a státních firem.

Předposlední kapitolou je Sdílení, které je následně rozděleno na čtyři podkapitoly: Internet, Svobodná kultura, Mezinárodní vztahy, Životní prostředí. V této kapitole Piráti rozvíjí své některé myšlenky, které se objevily v předchozích kapitolách, například rozvoj MHD jako ekologického dopravního prostředku, či boj proti patentům a autorským právům. Novou myšlenku zde ale uvádějí v podkapitole Internet, neboť přístup k internetu je Piráty chápán jako základní lidské právo, s nímž pojí o rozvoj digitální identity jedince.

Poslední šestá kapitola se nazývá Občanská práva a skládá se z pěti podkapitol: Psychotropní látky, Soukromí, Svoboda informací, Svoboda projevu, Volnočasové aktivity. Hlavním tématem této kapitoly je svoboda ve všech možných normách. Přesto nejvýraznějšími tématy této kapitoly jsou legalizace či dekriminlizace psychotropních látek a odpor ke sledování občanů státem.³³

4.2 VOLEBNÍ PROGRAM PRO VOLBY V ROCE 2017

Předvolební program pro poslední volby do Poslanecké sněmovny České republiky je o poznání rozsáhlejší než dlouhodobý Pirátský program, či „Pirátské dvanáctero“. Tento program je rozdělen do patnácti kapitol podle jednotlivých ministerstev, plus jedna kapitola o moderních technologiích. Stejně jako ve svých dlouhodobých materiálech i v tomto předvolebním programu je hlavní zaměření na transparentnost, využívání moderních technologií ve většině oblastí státní správy a samosprávy a svoboda jednotlivce.

První kapitola je zaměřená na Ministerstvo dopravy s názvem Doprava a logistika. Tuto kapitolu následně dělí do tří částí, které se zabývají opravami a modernizací dálniční sítě, zkvalitnění železniční sítě a dopravy, transparentností a bojem proti politickým trafikám a využíváním nejmodernějších technologií v dopravě. V rámci modernizace a využití nových technologií autora nejvíce zaujal bod o podpoře elektrických a samořídících aut, neboť samořídící auta zatím stále nejsou na trhu, ale pouze ve fázi testování.

³³ PIRÁTSKÁ strana. Dlouhodobý program [online]. © 2016-2019 [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/program/strana.html>

Druhá kapitola s názvem Finance se zaměřuje na daně a různé typy zdanění. Kromě návrhů na snížení sazby na zdanění práce se zde také píše o zavedení sektorové daně pro bankovníctví, telekomunikace či vodárny. Zároveň i zde se objevují dvě pro veřejnost snad nejnámější Pirátská témata. Využití moderních technologií a legalizace psychotropních látek, přesněji konopí. Moderní technologie mají ulehčit daňovým poplatníkům v platbě svých daní a komunikaci s úřady, protože i podle dlouhodobého programu je cílem Pirátů umožnit komunikaci s úřady online. Kdežto od legalizace konopí Pirátská strana předpokládá přírůstek do státní pokladny zhruba 3,2 miliardy korun.

Následující kapitola nesouvisí přímo s jedním ministerstvem, ale místo toho odpovídá dlouhodobému programu Pirátské strany a „Pirátskému dvanáctéru“, neboť se jedná o kapitolu Informatiky. V této kapitole nejsou od Pirátů žádné nové myšlenky a nápady, spíše se jedná o připomenutí pirátských ústředních myšlenek. Hlavním cílem je modernizace, online propojení úřadů s občany, svobodný přístup k informacím a datům a na závěr boj za zachování svobody internetu.

Nejvýznamnějšími myšlenkami, která se vyskytují ve čtvrté kapitole Kultura, je plán na omezení organizace OSA, zrušení koncesionářských poplatků a celkově snaha občanům ušetřit peníze ale zároveň pomoci kultuře v rozkvětu.

Pátá kapitola se zabývá mezinárodními vztahy, kde se Piráti jasně vymezují pro větší spolupráci v rámci Evropské unie, proti útlu menších států a snahu narovnat vztahy se všemi státy na rovnocenné úrovni, svobodu a ochranu internetu a boj proti mezinárodním drogovým kartelům díky revizi Úmluvy OSN o omamných látkách.

Místní rozvoj je téma a název šesté kapitoly, přičemž i zde je ústředním motivem transparentnost na všech úrovních a využití moderních technologií pro komunikaci s úřady. Je zde uvedena i velmi zajímavá myšlenka jak zabránit vyliďování venkova pomocí investic do infrastruktury a do vysokorychlostního internetu, jenž by měl být dostupný po celé republice.

V sedmé kapitole Obrana se Pirátský program zabývá dvěma tématy. Větší spolupráci na obraně v rámci Evropské unie a NATO a zároveň modernizaci armády, přičemž chtějí posílit stavy, vybavenost a proškolení jednotlivých jednotek. Zároveň také chtějí zvětšit kybernetickou obranyschopnost proti terorismu a cizím zemím, přičemž ale chtějí omezovat a více kontrolovat Vojenské zpravodajství.

Následující kapitola s názvem Práce a sociální věci řeší tři témata: trh práce a zvyšování mezd, sociální stát a důchodový systém. Cílem Pirátské strany je zvyšovat mzdy zaměstnanců pomocí snížení daně z příjmu. Piráti chtějí sjednotit systém sociálních dávek a zavést institut zálohovaného výživného. Zároveň chtějí zaručit minimální výši důchodů.

Devátá kapitola pojednává o Průmyslu a obchodu, přičemž se dělí do čtyř částí. Zaprvé je podpora modernizace a robotizace českého průmyslu, plus legislativní změny pro sdílenou ekonomiku. Druhou částí je podpora drobných podnikatelů pomocí zjednodušení komunikace se státní správou a legislativní přípravou na příchod robotizace Česka. Zatřetí je zlevnění mobilních a internetových dat, plus rozvoj těchto sítí. Poslední částí dostupnější energie pro občany pomocí rozvoje jaderné energetiky a podpory úsporných programů.

V desáté kapitole Spravedlnost Pirátská strana představuje svoji představu reformy justice. Tato reforma by měla probíhat v několika směrech. Zaprvé by měla nastat změna při výběrů soudců od současného, kdy jsou vybíráni ministrem spravedlnosti na otevřená výběrová řízení. Zadruhé chtějí Piráti zefektivnit soudní řízení a systém tím, že zjednoduší soudní soustavu na tři úrovně. Dále navrhují zavést a více používat alternativní tresty, peněžité postihy a propadnutí majetku.

Jedenáctá kapitola Vnitro a otevřený stát můžeme rozdělit do tří směrů. Prvním směrem je větší transparentnost především ve zveřejňování smluv ve státní správě a u státních, či polostátních podniků. Druhým směrem je zrychlení a zefektivnění státní správy pomocí moderních technologií. Posledním směrem je na jednu stranu posílení policie, více finančních prostředků pro jednotlivá oddělení, ale zároveň jisté „omezení“ fungování policie, kdy chtějí zabránit přehnaným kontrolám a sledování občanů bezpečnostními složkami státu.

Dvanáctou kapitolou je Program vzdělávání a vědy. Piráti prosazují přizpůsobení vzdělávacímu systému proměně společnosti v 21. století. Kladou důraz na svobodnou volbu vzdělávacích institucí. Prosazují přizpůsobení se výuky na míru konkrétním potřebám žáků. Zásadní je ekonomický požadavek, aby stát vynakládal 5 % HDP na vzdělání. Prosazují, aby materiály a výsledky výzkumu financované z veřejných peněz byly dostupné široké veřejnosti.

V třinácté kapitole Zdravotnictví Piráti požadují transparentní smlouvy mezi lékaři a poskytovateli léků. Z jejich pohledu může docházet k možnému korupčnímu jednání ze strany lékařů, kteří jsou donuceni předepisovat vybrané léky. Konopí chtějí legalizovat jak pro léčebné, tak rekreační užívání. Ohledně sdílení zdravotnické dokumentace upozorňují na

výslovný souhlas pacienta a šifrování. Program lze zobecnit na dva aspekty, sociální dostupnost lékařských zařízení, druhým aspektem je modernizace pomocí technologií.

Ve čtrnáctá kapitola Zemědělství se strana zaměřuje na podporu malých družstev, rodinných farem a začínající zemědělce. Ve stejném duchu je pojatá dotační politika, kdy se prostředky mají primárně přidělovat malým podnikům nikoliv velkým korporacím. Jsou kritičtí k dotacím na „bio“ paliva, která považují za neekologická. Zajímavostí je ochrana zahrádkářských osad. Krajinu Piráti vnímají jako prostor, který by měl produkovat potraviny, upřednostňují podporu lokálních potravin.

Patnáctá kapitola Životní prostředí do určité míry vychází ze zemědělského programu. Doplnuje jej opatřeními na ochranu vody, konkrétně podporou rybníků, mokřadů nebo pramenišť. Ohledně ovzduší požadují ukončení provozu zastaralých uhelných elektráren. Jsou připraveni zavést regulační prostředky během smogových situací. Ohledně života ve městech dbají na třídění odpadu. Strom je podle Pirátů „klimatizační“ jednotka, která snižuje teplotu ve městech a čistí vzduch. Upřednostňují podporu MHD před osobní dopravou.³⁴

4.3 PIRÁTSKÝ AUTOBUS

Ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky přišla Česká pirátská strana s netradiční verzí kontaktní kampaně s voliči. Kromě obvyklého rozdávání stranických novin, brožur a možná nějakých menších dáreků pro voliče se Piráti rozhodli použít speciálně polepený autobus.

Tento krok ve volební kampani sice není tradiční, ale není v naší zemi ani zcela nový. Stačí si vzpomenout na volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v letech 1996 a 1998, kdy Česká strana sociálně demokratická využívala autobusu jako nástroje v kontaktní kampani. Tento autobus se jmenoval „Zemák“ a Česká strana sociálně demokratická v čele s Milošem Zemanem s ním tehdy slavila v obou volbách značný úspěch.

³⁴ <https://www.pirati.cz/program/psp2017.html> PIRÁTSKÁ strana. Volební program do Poslanecké sněmovny 2017 [online]. © 2016-2019 [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/program/psp2017.html>

Obrázek 1: Autobus Zemák

Zdroj³⁵

V čem byl ale autobus České pirátské strany pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky jiný než „Zemák“? Jedná se o polepení a prezentaci autobusu, neboť Piráti svůj autobus stylizovali do podoby autobusu vězeňské služby s tím, že na něj přidali obrázky celorepublikových politiků s připomínkami na jejich negativní politické kauzy z minulosti. Tím se jasně snažili dát najevo, že oni s politiky zatíženými hříchy minulosti nechtějí mít nic společného, či spíše že, jsou nová krev v politice.

Zajímavé je, že se vymezovali především vůči stranám, které s nimi nejsou v přímé názorové opozici, ale vůči nejsilnějším stranám, které se v té době nacházeli v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. Objevuje se zde předseda ANO 2011 Andrej Babiš a s ním spojená kauza „Čapí hnízdo“, korunové dluhopisy, či ne zcela populární reforma vybírání daní v podobě EET. Exposlanec a tehdejší člen České strany sociálně demokratické David Rath a jeho korupční kauza, kdy byl zadržen Policií České republiky se sedmi miliony v krabici od vína. Bývalý premiér České republiky Bohuslav Sobotka a s ním spojený odprodej menšinového podílu OKD od státu soukromé firmě v době, kdy byl Bohuslav Sobotka ministrem financí České republiky. Poslanec za TOP 09 Miroslav Kalousek a s ním spojená

³⁵ ŠÍDLO, Jindřich. Jak Zemák, Zeman a Šlouf změnili Česko [online]. © 2016 [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-65192130-jak-zemak-zeman-a-slouf-zmenili-cesko>

kauza nákupu padáku pro Armádu České republiky, či kontroverzní novela zákona o hazardu. Poslední kauzou na autobuse vyvedenou byla kauza bývalého premiéra České republiky za Občanskou demokratickou stranu Petra Nečase a ředitelky jeho tehdejší premiéřské kanceláře, milenky a později manželky Jany Nagyové později Nečasové. V této kauze šlo o zneužití vojenské rozvědky ke sledování bývalé manželky Petra Nečase, které později vedlo k pádu tehdejší vlády. V čele tohoto vyobrazení stojí předseda České pirátské strany Ivan Bartoš, vyvedený do podoby bachaře před prázdným místem pro případného dalšího „lumpa“.

Obrázek 2: Pirátský autobus č. 1

Zdroj³⁶

³⁶ KOPECKÝ, Josef. Piráti jedou za voliči s vězeňským autobusem pro Babiše, Sobotku či Kalouska [online]. © 2017 [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/pirati-maji-v-kampani-vezensky-autobus.A170814_114707_domaci_kop

Obrázek 3: Pirátský autobus č. 2

Zdroj³⁷

Obrázek 4: Vězeňský autobus

Zdroj³⁸

³⁷ BUČINSKÝ, Miloš. Soběslav navštívili Ivan Bartoš a Lukáš Kolářik [online]. © 2017 [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <http://pirati.sobeslav.cz/sobeslav-navstivili-ivan-bartos-a-lukas-kolarik/>

³⁸ FELS. Proč má vězeňský autobus po obvodu typický fialový pruh a jak vypadá vnitřní prostor pro převážení vězňů [online]. © 2018 [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <https://www.armyweb.cz/clanek/proc-ma-vezensky-autobus-po-obvodu-typicky-fialovy-pruh-a-jak-vypada-vnitri-prostor-pro-prevazeni-veznu>

5 PIRÁTSKÁ OPOZICE

Cílem každé politické strany je uspět a mít možnost sestavit vládu dané země, kde působí. V běžných demokratických podmínkách to ale není vždy možné, neboť je zde politická soutěž v podobě voleb, ve kterých musí strany uspět a pokud možno zvítězit. V rámci multipartijního systému, který funguje v ČR. Zpravidla se do parlamentu dostává více stran a většinou se sestavuje tzv. koaliční vláda, proti níž se sestavuje opozice z nevládních stran. Není ale reálná představa, že by tato či tyto vládní strany byly v zákonodárných orgánech samy. Vždy se zde nacházejí ještě další politické strany a subjekty, které tvoří opozici, což je pro demokratické fungování státu stejně důležitá, jako vláda sama. Cílem této opozice je kontrolovat, či korigovat koaliční vládu a zároveň prosazovat svůj volební program.

V této kapitole se autor pokusí nastínit, jak Česká pirátská strana zvládá své opoziční povinnosti v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky vůči vládě a svým voličům. Autor zde bude postupovat ve dvou směrech. Zaprvé se autor zaměří na četnost a úspěšnost České pirátské strany v předkládání zákonů Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, kdy se zaměří na to, o jaké zákony šlo a jak byly tyto zákony úspěšné v legislativním procesu České republiky. Zadruhé se autor bude zajímat o to, jak postupovala Česká pirátská strana při hlasování na plénu poslanecké sněmovny, přičemž se autor zaměří především na státoprávně významnější hlasování na plénu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

5.1 ZÁKONODÁRNÁ INCIATIVA ČESKÉ PIRÁTSKÉ STRANY A JEJÍ ÚSPĚŠNOST

Poslanci České pirátské strany v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky předložili dohromady čtyřicet jedna návrhů zákonů s různou mírou úspěšnosti. Některé zákony zatím zůstávají v legislativním procesu, jiné tuto cestu úspěšně dokončily a byly schváleny, další návrhy zákonů zase byly zamítnuty. Členové poslaneckého klubu Pirátů na těchto návrzích zákonů spolupracovali napříč celým spektrem poslanecké sněmovny, kdy každý z těchto návrhů zákonů byl předkládán jako výsledek práce skupiny poslanců. Pro větší přehlednost zde autor tyto návrhy zákonů rozdělí do čtyř kategorií: schválené návrhy, zamítnuté návrhy, vzato zpět a v probíhajícím legislativním procesu, přičemž se následně zaměří na každou z nich.

5.1.1 SCHVÁLENÉ NÁVRHY ZÁKONŮ

Členové poslaneckého klubu Pirátů v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky dohromady spolupracovali na pěti úspěšných návrzích zákonů, které jsou dnes ve Sbírce zákonů.

Prvním takto úspěšným návrhem zákona byl návrh novely zákona o urychlení výstavby dopravní infrastruktury, jenž byl předložen ke schválení skupinou sedmnácti poslanců patřícím ke stranám napříč celým politickým spektrem dne 31. 1. 2018 ve sněmovním tisku 76/0. Tato novela byla vyhlášena ve Sbírce zákonů dne 16. 8. 2018 pod číslem 169/2018 Sb.³⁹

V pořadí dalším úspěšným návrhem je novela školského zákona, kterou pod číslem sněmovního tisku 115/0 předložila skupinka šesti poslanců dne 2. 3. 2018 k projednání. Přes nesouhlasné stanovisko vlády byl nakonec tento návrh novely zákona přijat a od 15. 2. 2019 se nachází ve Sbírce zákonů pod číslem 46/2019 Sb.⁴⁰

Následujícím návrhem, jenž úspěšně prošel legislativním procesem, je návrh novely zákona o vysokých školách, který byl dne 20. 4. 2018 předložen ke schválení skupinou dvanácti poslanců a dne 23. 4. 2018 vyšel ve sněmovním tisku číslo 156/0. Tato novela zákona o vysokých školách byla přijata už po prvním čtení a dne 16. 8. 2018 byla vyhlášena ve Sbírce zákonů pod číslem 168/2018 Sb.⁴¹

Čtvrtým v pořadí doposud úspěšným návrhem zákona, na kterém spolupracoval alespoň jeden zástupce klubu Pirátů, je návrh novely zákona o státních svátcích, jenž vyšel ve sněmovním tisku číslo 192/0. Tento návrh předkládala skupina čtrnácti poslanců ke dni 1. 6. 2018 s cílem úspěšně ho přijmout již v prvním čtení. Toto se sice nezdařilo, ale přesto byla tato novela přijata a od 15. 2. 2019 je vyhlášena ve Sbírce zákonů pod číslem 48/2019 Sb.⁴²

³⁹ Sněmovní tisk 76 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=76&sp=1>

⁴⁰ Sněmovní tisk 115 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&T=115>

⁴¹ Sněmovní tisk 156 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=156&sp=1>

⁴² Sněmovní tisk 192 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=192&sp=1>

Dne 12. 9. 2018 byl předložen, dosud poslední, úspěšný návrh zákona, na němž spolupracovali poslanci České pirátské strany v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. Tento návrh vyšel 13. 9. 2019 ve sněmovní tiskovině číslo 274/0 a jedná se o návrh novely zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Tato novela byla společným dílem osmnácti poslanců, kteří se rekrutovali napříč celým politickým spektrem v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. Navrhovatel novely navrhl projednávání ve sněmovně tak, aby bylo možné tuto novelu schválit už po prvním čtení, což se také povedlo a dne 13. 12. 2018 byl tento návrh uveřejněn ve Sbírce zákonů pod číslem 285/2018 Sb.⁴³

5.1.2 ZAMÍTNUTÉ NÁVRHY ZÁKONŮ

Česká pirátská strana se podílela i na několika zamítnutých návrzích zákonů. K dnešnímu dni se jedná shodně o pět zamítnutých návrhů.

Prvním zamítnutým návrhem zákona byla celoopoziční novela zákona o evidenci tržeb. Tuto novelu předkládala skupinka šedesáti šesti poslanců Parlamentu České republiky, čímž se jednalo o celou pravicovou a středovou opozici, která se v současné době v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky nachází. Tento návrh byl předložen 22. 12. 2017 a ve sněmovním tisku číslo 41/0 vyšel dne 27. 12. 2017. Jak se dalo přepokládat, vláda k němu vydala zamítavé stanovisko a 13. 6. 2018 byl tento návrh na novely o evidenci tržeb zamítnut.⁴⁴

Dalším návrhem zákona, jenž byl zamítnut, a na kterém se spolupodíleli členové poslaneckého klubu Piráti, byl návrh, který vyšel 14. 2. 2018 ve sněmovním tisku pod číslem 87/0. Jednalo se o novelu zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. Tuto novelu zákona předkládala skupina osmdesáti šesti poslanců Parlamentu České republiky. Zajímavé je, že ačkoliv byl tento návrh předkládán takto velkou skupinou poslanců, která se skládala ze členů všech parlamentních stran přítomných v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, byl nakonec zamítnut po prvním čtení dne 29. 5. 2018.⁴⁵

⁴³ Sněmovní tisk 274 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=274&sp=1>

⁴⁴ Sněmovní tisk 41 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=41&sp=1>

⁴⁵ Sněmovní tisk 87 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=87&sp=1>

V pořadí třetí neúspěšný návrh zákona se spoluautorstvím České pirátské strany byl návrh na nominační zákon. Tento návrh byl sněmovně předložen skupinou čtyřiceti poslanců dne 20. 3. 2018, přičemž většinu těchto poslanců tvořili členové poslaneckého klubu Pirátů. Pod číslem sněmovního tisku 129/0 byl tento návrh publikován 21. 3. 2018. Přesto, že se jednalo o jedno ze stěžejních témat pirátské politiky pro toto volební období, byl tento návrh po prvním čtení 27. 6. 2018 zamítnut.⁴⁶

Čtvrtým návrhem zákona, který nebyl při schvalování úspěšný, byla novela zákona o střetu zájmů. Tato novela byla předložena dne 23. 4. 2018 skupinou padesáti sedmi poslanců a vydána 24. 4. 2018 v sněmovním tisku číslo 158/0. Skupina poslanců, která předkládala tento návrh, se skládala z poslanců napříč celým plénem, přičemž součástí této skupiny byli všichni členové poslaneckého klubu Pirátů, neboť tato novela pojednává o kumulaci funkcí, což je také jedno ze stěžejních témat Pirátské strany. Přesto byl návrh této novely 27. 6. 2018 zamítnut a navrácen k přepracování.⁴⁷

Doposud posledním neúspěšným návrhem zákona, na kterém spolupracovali Piráti, byla novela zákona o volbách do Parlamentu České republiky. Tuto novelu dne 22. 6. 2018, předložila skupina třiceti jedna poslanců, přičemž novela vyšla 25. 6. 2018 ve sněmovním spise číslo 217/0. Vláda k tomuto návrhu vydala neutrální stanovisko, přesto byla tato novela zákona zamítnuta a vrácena k přepracování dne 13. 11. 2018.⁴⁸

5.1.3 NÁVRHY ZÁKONŮ VZATY ZPĚT

Členové poslaneckého klubu České pirátské strany se podíleli na třech návrzích zákonů, které prošly prvním čtením, ale následně byly staženy svými navrhovateli a vzaty zpět na přepracování či dopracování.

Prvním takovým návrhem zákona byl návrh novely zákona o pomoci v hmotné nouzi, který předložila skupina pěti poslanců dne 15. 2. 2018. Zároveň tento návrh novely posléze vyšel ve

⁴⁶ Sněmovní tisk 129 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=129&sp=1>

⁴⁷ Sněmovní tisk 158 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=158&sp=1>

⁴⁸ Sněmovní tisk 217 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=217&sp=1>

sněmovním tisku číslo 99/0. Tato novela prošla postupně prvními dvěma čteními, ale ve třetím jej skupina navrhovatelů vzala zpět a to dne 16. 1. 2019.⁴⁹

Druhým návrhem zákona, jenž byl vzat zpět, je novela zákona o ochraně osobních údajů, kterou 22. 3. 2018 předložila skupinka třiceti jedna poslanců, přičemž novela o den později vyšla ve sněmovním tisku číslo 131/0. Vláda k této novele sice vydala nesouhlasné stanovisko, ale organizační výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky projednání tohoto návrhu doporučil, přesto byl tento dne 11. 9. 2018 vzat zpět ještě před prvním čtením.⁵⁰

Třetím a doposud posledním návrhem zákona z pera člena České pirátské strany, který byl vzat zpět, byl návrh novely občanského zákoníku, kterou dne 6. 9. 2018 předložil pirátský poslanec Ing. Lukáš Černožský jako samotný poslanec. Následující den vyšel tento návrh novely zákona ve sněmovním tisku číslo 270/0. Ačkoliv vláda k tomuto návrhu vydala nesouhlasné stanovisko, organizační výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky projednání doporučil. Tento zákon byl dne 14. 11. 2018 vzat navrhovatelem zpět.⁵¹

5.1.4 V LEGISLATIVNÍM PROCESU

V současné době je třicet jedna návrhů zákonů z per členů poslaneckého klubu České pirátské strany v různých stupních legislativního procesu a čeká se na jejich další projednávání.

5.2 HLASOVÁNÍ POSLANCŮ ČESKÉ PIRÁTSKÉ STRANY

V každém demokratickém systému nalézáme organizace, strany, uskupení a jedince, kteří zastávají různé názory na různá témata. Toto rozdělení je zcela přirozené a můžeme jej popsat jako vládní strany a opoziční strany. Od opozičních stran se předpokládá, že budou klást vládním stranám nepříjemné otázky, zdržovat některé jejich reformy či návrhy zákonů. Na druhou stranu se od těchto opozičních stran také předpokládá, že budou s vládními stranami

⁴⁹ Sněmovní tisk 99 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&T=99>

⁵⁰ Sněmovní tisk 131 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=131&sp=1>

⁵¹ Sněmovní tisk 270 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&T=270>

spolupracovat na vládních zákonech, reformách a novelách, které jsou potřebné a důležité pro chod státu jako celku. Při těchto důležitých hlasováních se naopak očekává nejdříve bouřlivá debata, kdy se budou oba tábory (jak opoziční, tak i vládní) snažit přesvědčit druhou stranu o své pravdě, ale nakonec naleznou kompromis, díky kterému se tyto návrhy podaří schválit, čímž bude zachována kontinuita vládní správy a systému jako celku.

Autor se v této kapitole bude zabývat tím, jak členové poslaneckého klubu Pirátů během těchto hlasování hlasovali. Tomuto zkoumání podrobí autor vládní návrhy na státní rozpočet, vytvoření poslaneckých výborů a rozdělení funkcí v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, jenž jsou nezbytné pro chod dolní komory Parlamentu České republiky dle ústavního nastavení. Celkově se takto autor zaměří na deset schůzí Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky z dosavadních dvaceti šesti.

5.2.1 1. SCHŮZE

První schůze probíhala po více dní od 20. listopadu 2017 přes 22. listopad až do 24. listopadu 2017, jak je to u ustavujících schůzí obvyklé. Prvním bodem, o kterém se zde hlasovalo, bylo ustanovení volební komise Poslanecké sněmovny. Tento návrh byl přijat celou Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky, ovšem až na druhý pokus, neboť první byl vyhlášen za zmatečný.

Dalším bodem hlasování této schůze bylo vytvoření mandátového a imunitního výboru. Tento bod byl přijat také až ve druhém kole s tím, že nejdříve se hlasovalo o návrzích ze strany Pirátů, kteří chtěli tento výbor utvořit v počtu osmnácti členů. Tento návrh byl nakonec zamítnut v poměru 56 hlasů pro a 100 proti, pouze poslanecký klub Pirátů zde hlasoval jednotně pro tento návrh. Ve druhém kole bylo hlasováno o vládním návrhu na toto téma, přičemž změna byla v rozšíření počtu členů výboru z osmnácti na devatenáct. Tento návrh byl přijat v poměru 174 pro a 19 proti. Proti byli především Piráti, jejichž osmnáct členů bylo proti návrhu a zbytek se hlasování zdržel. Následující hlasování bylo o vytvoření tohoto výboru, jenž byl přijat s absolutní podporou všech zúčastněných stran.

Schůze sněmovny následně pokračovala hlasováním o protinávru a návrhu na počet místopředsedů Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Vládním návrhem bylo vytvořit 5 postů místopředsedů, kdežto protinávrh chtěl pouze 4 posty. Nejprve se hlasovalo o protinávru, jenž neprošel v poměru 91 pro a 79 proti, potřebných bylo 95 hlasů. Vládní návrh

byl posléze přijat v poměru 146 pro a 16 proti, přičemž členové Pirátského klubu oba tyto návrhy plně podpořili.

Následujícím bodem jednání, kterým se zabývala Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, bylo stanovení počtu a nominace ověřovatelů Poslanecké sněmovny. Tento návrh byl hladce přijat, kdy se nepostavil žádný poslanec Parlamentu České republiky proti, pouze několik se zdrželo hlasování.

Posledním významným tématem, o kterém se na této schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky hlasovalo, bylo zřízení výborů Poslanecké sněmovny a kolik členů budou tyto výbory mít. Obě tato hlasování prošla bez jakýkoliv zádrhelů a byla podpořena všemi stranami, jenž jsou v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky přítomny.⁵²

5.2.2 2. SCHŮZE

Druhá schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky se zabývala především ustavováním jednotlivých sněmovních výborů a komisí. Tato schůze probíhala ve dnech 20. listopadu 2017 a 30. listopadu 2017. Celkem bylo ustaveno 16 sněmovních výborů, které pokrývají veškerou škálu činností Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Hlasování o těchto výborech prošlo bez jakýkoliv obtíží, neboť všechny parlamentní strany v těchto hlasování jednotně spolupracovaly.

Následně přišlo na řadu hlasování o vytvoření stálých komisí Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, kdy toto hlasování prošlo zcela v pořádku, pouze s jedním hlasem proti ze strany TOP 09. První komisí, o které se hlasovalo, byla senátní komise pro kontrolu činnosti Generální inspekce bezpečnostních sborů. O této komisi se postupně hlasovalo čtyřikrát, kdy byl nakonec přijat vládní návrh v poměru 108 pro 53 proti. Z pirátských poslanců tento vládní návrh nepodpořil žádný, 16 poslanců hlasovalo proti.

Dalším tématem byla stálá komise pro kontrolu použití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. I tato komise se ustálila až po čtyřech hlasování na podobě dle vládního návrhu, tedy na deseti členech této komise a na principu poměrného zastoupení. Tento

⁵² Hlasování 1. schůze [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hl.sqw?o=8&s=1>

návrh byl přijat hlasy v poměru 106 pro a 54 proti, kdy členové České pirátské strany hlasovali v počtu 18 poslanců proti, zbytek se hlasování nezúčastnil.

Následující komise byla pro kontrolu poskytnutí údajů z centrální evidence účtů, která taktéž prošla čtyřmi koly hlasování, než uspěl vládní návrh v poměru 108 pro ku 57 proti, Piráti v rámci této volby nestáli na straně vlády, nýbrž v počtu 19 poslanců byli proti.

Komise pro kontrolu činnosti Bezpečnostní informační služby byla ustanovena po dvou kolech hlasování, kdy vládní návrh podpořilo 105 poslanců a proti bylo 55 poslanců. I v tomto hlasování byla Česká pirátská strana proti tomuto návrhu.

Stálá komise pro kontrolu činnosti Národního bezpečnostního úřadu se projednávala následně, kdy opět po druhém hlasování byl přijat vládní návrh na založení komise dle poměrného systému. U tohoto návrhu Piráti znovu hlasovali proti vládnímu návrhu.

Další ustavující hlasování bylo o komisi pro kontrolu činnosti Vojenského zpravodajství. Tato komise byla ustanovena dle vládního návrhu bez podpory pravicové opozice včetně Pirátské strany.

Následující komisí byla komise pro kontrolu činnosti Finančního analytického úřadu. Dle vládního návrhu se komise skládá ze sedmi poslanců dle zásad poměrného zastoupení, přičemž i v tomto případě poslanci Pirátského klubu hlasovali proti vládnímu návrhu.

Poslední komisí, která se na této schůzi ustavovala, byla komise pro kontrolu činnosti Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost. I tato komise byla přijata dle vládního návrhu bez podpory České pirátské strany. Tímto hlasováním byl první den druhé schůze ukončen.

Druhý den schůze se nesl ve znamení volby předsedů výborů, kdy byly postupně všechny tyto výbory obsazeny, bez větších problémů a s většinovou podporou napříč stranami. Jedinou výjimkou v těchto hlasováních bylo zvolení poslance Radka Kotena do čela bezpečnostního výboru, neboť zde nepanovala shoda napříč celým politickým spektrem. Zvolen byl nakonec většinou 95 ku 58 hlasům, přičemž celá Pirátská strana byla proti jeho jmenování.⁵³

⁵³ Hlasování 2. schůze [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hl.sqw?o=8&s=2>

5.2.3 3. SCHŮZE

Nejdůležitějším projednáváním této schůze, která probíhala dne 5. 12. 2017, byl vládní návrh zákona o státním rozpočtu České republiky pro rok 2018, jenž šel do prvního čtení. Tento návrh zákona během svého prvního čtení prošel čtyřmi hlasováními, kdy první dvě hlasování byla o pozměňovacím návrhu. Tento návrh ani v jednom kole neprošel, kdy v prvním kole se naprostá většina přítomných poslanců zdržela hlasování a v kole druhém byla většina poslanců proti, v obou případech se členové Pirátského klubu zdrželi hlasování. Ve třetím kole se hlasovalo o I. kapitole státního rozpočtu pro rok 2018. Tato kapitola prošla s pohodlnou většinou 116 hlasů pro při 32 hlasech proti. Piráti se opět zdrželi hlasovacího práva. V posledním kole se hlasovalo o kapitolách II. a III., tyto kapitoly prošli v poměru 167 pro 2 proti. Až na čtyři členy poslaneckého klubu Pirátů, kteří se zdrželi hlasování, byli všichni pro.⁵⁴

5.2.4 4. SCHŮZE

Ústředním tématem 4. schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky bylo přijetí vládního návrhu zákona o státním rozpočtu pro rok 2018. Tento návrh po dlouhé debatě a připomínkování byl nakonec přijat většinou 140 hlasů pro ku 31 hlasům proti, přičemž tento vládní návrh podpořila pouze jedna členka poslaneckého klubu Pirátů poslankyně Lenka Kozlová, zbytek strany se zdržel hlasování.⁵⁵

5.2.5 5. SCHŮZE

Tato schůze trvala po dobu dvou dnů se skoro týdenním rozmezím mezi jednotlivými dny. Bylo tomu tak 10. 1. 2018 a 16. 1. 2018. Jediným tématem této schůze bylo hlasování o důvěře první vlády premiéra Andreje Babiše, přičemž tato žádost vlády neuspěla, neboť ji podpořili pouze členové hnutí Ano a ti byli přehlasováni zbylými poslanci v poměru 78 pro a 117 proti.⁵⁶

⁵⁴ Hlasování 3. schůze [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hl.sqw?o=8&s=3>

⁵⁵ Hlasování 4. schůze [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hl.sqw?o=8&s=4>

⁵⁶ Hlasování 5. schůze [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hl.sqw?o=8&s=5>

5.2.6 17. SCHŮZE

Jediným tématem této schůze byla žádost vlády České republiky o vyslovení důvěry pro druhou vládu premiéra Andreje Babiše. Po opravdu dlouhém jednání nakonec bylo této žádosti vyhověno a po půlnoci získala druhá vláda premiéra Andreje Babiše důvěru v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. Pro tuto žádost hlasovalo 105 přítomných poslanců, proti bylo 91 přítomných poslanců. Celý poslanecký klub České pirátské strany tuto žádost ale nepodpořil.⁵⁷

5.2.7 20. SCHŮZE

Na této schůzi se projednávalo velké množství návrhů zákonů a různé výroční zprávy. Pro autora je z této schůze ale nejdůležitější projednávání vládního návrhu zákona o státním rozpočtu pro rok 2019, který se zde nacházel v prvním čtení. Tento návrh byl po dlouhé debatě přijat a poslán do dalšího čtení, pro hlasovalo 101 přítomných poslanců, proti bylo 83 přítomných poslanců. Celý Pirátský klub hlasoval jednotně proti tomuto návrhu.⁵⁸

5.2.8 23. SCHŮZE

Hlavním a zároveň jediným tématem této schůze, jenž probíhala 23. 11. 2018, byl návrh na vyslovení nedůvěry vládě premiéra Andreje Babiše. Této schůze se zúčastnilo 182 poslanců Parlamentu České republiky, kdy pro tento návrh bylo 92 přítomných poslanců, proti bylo 90. Ačkoliv zde byla většina přítomných poslanců pro vyslovení nedůvěry, přesto tento návrh neprošel, neboť pro úspěšné přijetí byla zapotřebí absolutní většina poslanců Parlamentu České republiky, nikoliv pouze přítomná většina. Celá Pirátská strana se vyslovila pro tento návrh.⁵⁹

5.2.9 24. SCHŮZE

Jedním z nejzásadnějších témat 24. schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky bylo hlasování o vládním návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky

⁵⁷ Hlasování 17. schůze [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hl.sqw?o=8&s=17>

⁵⁸ Hlasování 20. schůze [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hl.sqw?o=8&s=20>

⁵⁹ Hlasování 23. schůze [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hl.sqw?o=8&s=23>

pro rok 2019. Tento vládní návrh zákona zde proběhl ve druhém a třetím čtení, přičemž nakonec byl přijat většinou 108 poslanců proti 88 poslancům. Česká pirátská strana tento vládní návrh zákona nepodpořila, přičemž všech 22 poslanců bylo proti.⁶⁰

5.3 PIRÁTSKÁ SPOLUPRÁCE NAPŘÍČ STRANAMI

Poslanci České pirátské strany jsou ve své činnosti velmi aktivní, a to jak po stránce zákonodárné iniciativy, tak i dle návštěvnosti zasedání a aktivní účasti při jednotlivých hlasováních v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. V rámci své činnosti ale nepostupují sami, místo toho se snaží spolupracovat se stranami zastoupenými v Poslanecké sněmovně. Proto se zde autor zaměří na návrhy zákonů a hlasování, jenž popsal výše a pokusí se analyzovat, s kým Česká pirátská strana spolupracuje nejčastěji a jak v této spolupráci dokáže prosazovat svůj předvolební program.

5.3.1 MÍRA SPOLUPRÁCE

Ačkoliv se Pirátská strana ve svých prohlášeních na začátku volebního období odmítla přidat do „pravického bloku opozičních stran“, přesto vystupuje a pracuje jako opoziční strana. Tomuto odpovídá i míra spolupráce s jednotlivými stranami napříč celým poslaneckým spektrem, neboť Piráti nejčastěji spolupracují s pravickou opozicí, jež je v Parlamentu České republiky zastoupena. Z dvaceti tří sledovaných návrhů zákonů, schůzí a hlasování Piráti nejčastěji spolupracovali s TOP 09 – 19 případů, ODS – 17 případů, KDU-ČSL – 17 případů, STAN – 17 případů. S ČSSD a SPD spolupracovali shodně v 11 případech, kdežto s ANO pouze v 8 případech a s KSČM již jen v 7 případech.

Z bližšího pozorování těchto čísel je patrné, že Pirátská strana se cíleně staví do opozice vůči vládě premiéra Andreje Babiše. V případě deseti pozorovaných zasedání Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky hlasovali pirátští poslanci celkem 14x proti vládním návrhům, kdy nejčastěji byli proti stanovenému počtu členů stálých komisí a chtěli je rozšířit. S výjimkou druhé poloviny 2. schůze (kde podporovali vládní návrhy na předsedy komisí), hlasovali pouze 7x pro vládní návrhy.

⁶⁰ Hlasování 24. schůze [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hl.sqw?o=8&s=24>

5.3.2 VOLEBNÍ PROGRAM

Česká pirátská strana doposud stačila předložit šest návrhů zákonů, které slibovala ve svém předvolebním programu, avšak s různou mírou úspěšnosti. Z těchto šesti návrhů byly pouze dva úspěšné.

Prvním úspěšným zákonem, který Piráti předložili a řadí se do jejich předvolebního programu, je zákon č. 169/2018 Sb., který byl přijat jako vládní návrh za spolupráce s Piráty a podpořen celou Poslaneckou sněmovnou. Druhým zákonem byl zákon č. 46/2019 Sb., jenž byl přeložen jako celo opoziční návrh s podporou ČSSD.

Zbylé čtyři návrhy zákonů byly zastaveny v různých fázích legislativního procesu. Ačkoliv na těchto legislativních návrzích spolupracovali Piráti s opozičními stranami a v jednom případě i s vládní stranou ANO, nepodařilo se tyto návrhy prosadit.

ZÁVĚR

Pojem populismu je možné vnímat v různých rovinách, což zachycuje tato práce. Autor se zde pokusil nastínit několik těchto směrů, aby měl podle nich možnost definovat Pirátskou stranu. Z tezí, které byly popsány výše, můžeme na Piráty aplikovat v podstatě každou z nich. Během výzkumu autor této práce zjistil, že Českou pirátskou stranu sice můžeme chápat jako z části populistickou stranu, ale nikdy jako ryze populistickou. Při pohledu na jejich dlouhodobý program a „Pirátské dvanáctero“ dochází k názoru, že je tato strana vcelku monotematická, ale zároveň u jejich předvolebního programu z roku 2017 nalézá posun od této monotematickosti k celoplošnému zaměření na problémy a výzvy, kterým Česká republika čelí a čelit může. Zároveň ale musí dodat, že pirátská komunikace ve volbách v roce 2017 se nedá nazvat jinak než jako čistě populistická. Myslí tím především jejich prezentaci na veřejnosti, kdy srovnání pirátského autobusu s autobusem ČSSD z let 1996 a 1998 není zcela mylné, ba právě naopak. Vždyť dopad na veřejnost byl podobný, ačkoliv ten pirátský byl více šokující a díky následnému podání trestního oznámení za pomluvu od paní Nečasové nanejvýše prezentovaný českými médii.

Všeobecně definovat opoziční stranu je velmi obtížné. Každá politická strana se nachází v odlišné situaci a jiném systému, který vychází z oblastních specifik. Některé musí soupeřit se stranickým hegemonem, jenž ovládá stranický systém. Jiné musí spolupracovat s velkým množstvím menších stran, či dokonce s autoritativní vládou. Definovat Českou pirátskou stranu na základě autorů, kteří byli uvedeni výše, není snadné. Přesto autor této práce dochází k názoru, že Pirátská strana je loajální opozicí, která se vyznačuje bojem o druhotné principy. Využívá přitom systém multipartismu s velkou mírou spolupráce s ostatními opozičními stranami. Jejich cílem je změna jistých prvků ve vládní politice.

Na závěr by autor rád dodal, že Českou pirátskou stranu osobně chápe jako loajální opozici, která se může řadit do neidentických či parciálních populistických stran, neboť populismus využívají pouze ke své prezentaci.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

DANICS, Štefan a Ladislava TEJCHMANOVÁ. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2017. ISBN 978-80-7452-122-5.

DANICS, Štefan. *Politická opozice a antisystémové strany*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2016. ISBN 978-80-7251-464-9.

NOVÁK, Miroslav a Lubomír BROKL. *Úvod do studia politiky*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-052-0.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

DUVERGER, Maurice. *Politické strany*. Přeložil Olga VELÍŠKOVÁ, přeložil Zdeněk VELÍŠEK. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. Politeia (Karolinum). ISBN 978-80-246-2568-3.

HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie*. 4. vyd. Přeložil Zdeněk MASOPUST. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-137-3.

LINZ, Juan J. *Crisis, breakdown & reequilibration*. Baltimore: John Hopkins University press, c1978. Breakdown of democratic regimes. ISBN 0-8018-2009-X.

MUDDE, Cas a Cristóbal ROVIRA KALTWASSER. *Populism: a very short introduction*. New York, NY: Oxford University Press, [2017]. Very short introductions. ISBN 978-0-19-023487-4.

MÜLLER, Jan-Werner. *Co je to populismus?*. Přeložil Markéta HOFMEISTEROVÁ. Praha: Dybbuk, 2017. ISBN 978-80-7438-183-6.

Seznam použitých internetových zdrojů

BUČINSKÝ, Miloš. Soběslav navštívili Ivan Bartoš a Lukáš Kolářík [online]. © 2017 [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <http://pirati.sobeslav.cz/sobeslav-navstivili-ivan-bartos-a-lukas-kolarik/>

FELS. Proč má vězeňský autobus po obvodu typický fialový pruh a jak vypadá vnitřní prostor pro převážení vězňů [online]. © 2018 [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <https://www.armyweb.cz/clanek/proc-ma-vezensky-autobus-po-obvodu-typicky-fialovy-pruh-a-jak-vypada-vnitрни-prostor-pro-prevazeni-veznu>

Hlasování 1. schůze [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hl.sqw?o=8&s=1>

Hlasování 2. schůze [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hl.sqw?o=8&s=2>

Hlasování 3. schůze [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hl.sqw?o=8&s=3>

Hlasování 4. schůze [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hl.sqw?o=8&s=4>

Hlasování 5. schůze [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hl.sqw?o=8&s=5>

Hlasování 17. schůze [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hl.sqw?o=8&s=17>

Hlasování 20. schůze [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hl.sqw?o=8&s=20>

Hlasování 23. schůze [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hl.sqw?o=8&s=23>

Hlasování 24. schůze [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hl.sqw?o=8&s=24>

KOPECKÝ, Josef. Piráti jedou za voliči s vězeňským autobusem pro Babiše, Sobotku či Kalouska [online]. © 2017 [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/pirati-maji-v-kampani-vezensky-autobus.A170814_114707_domaci_kop

PIRÁTSKÁ strana. Pirátské dvanáctero [online]. © 2016-2019 [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/program/dlouhodoby/dvanactero/>

PIRÁTSKÁ strana. Dlouhodobý program [online]. © 2016-2019 [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/program/strana.html>

PIRÁTSKÁ strana. Volební program do Poslanecké sněmovny 2017 [online]. © 2016 [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/program/psp2017.html>

Sněmovní tisk 76 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=76&sp=1>

Sněmovní tisk 115 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&T=115>

Sněmovní tisk 156 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=156&sp=1>

Sněmovní tisk 192 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=192&sp=1>

Sněmovní tisk 274 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=274&sp=1>

Sněmovní tisk 41 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=41&sp=1>

Sněmovní tisk 87 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=87&sp=1>

Sněmovní tisk 129 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=129&sp=1>

Sněmovní tisk 158 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=158&sp=1>

Sněmovní tisk 217 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=217&sp=1>

Sněmovní tisk 99 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&T=99>

Sněmovní tisk 131 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=131&sp=1>

Sněmovní tisk 270 [online]. © 2017-2019 [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&T=270>

ŠÍDLO, Jindřich. Jak Zemák, Zeman a Šlouf změnili Česko [online]. © 2016 [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-65192130-jak-zemak-zeman-a-slouf-zmenili-cesko>

SEZNAM ZKRATEK

ČSSD	-	Česká strana sociálně demokratická
HDP	-	Hrubý domácí produkt
KDU-ČSL	-	Křesťanská demokratická unie - Československá strana lidová
KSČM	-	Komunistická strana Čech a Moravy
NSDAP	-	Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei
ODS	-	Občanská demokratická strana
SPD	-	Svoboda a přímá demokracie
SS	-	Schutzstaffel

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Autobus Zemák.....	36
Obrázek 2: Pirátský autobus č. 1.....	37
Obrázek 3: Pirátský autobus č. 2.....	38
Obrázek 4: Věžeňský autobus.....	38

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Martin Kára

Obor: Ekonomika a management (B6208)

Forma studia: Prezenční

Název práce: Piráti v České republice

Rok: 2019

Počet stran textu bez příloh: 43

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 3

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 5

Počet internetových zdrojů: 29

Vedoucí práce: Doc. Ing. Štefan Danics, Ph.D.